

LUKAS

23

Jezus wordt ondanks Zijn onschuld
veroordeeld, gekruisigd en begraven.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/23

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Petrus' verloochening in de evangeliën	5 min	4
2	De valse aanklachten tegen Jezus	4 min	6
3	Pilatus weet dat Jezus onschuldig is	5 min	9
4	Jezus' koningschap voor Pilatus	3 min	11
5	Jezus voor Herodes	4 min	14
6	Pilatus en Herodes worden vrienden	4 min	16
7	Pilatus bezwijkt onder politieke druk	3 min	18
8	Geseling en de keuze voor Barabbas	3 min	20
9	Barabbas tegenover de Vorst van het leven	4 min	22
10	Rome voert de voorzegde kruisiging uit	2 min	24
11	Simon van Cyrene en zijn gezin	4 min	26
12	Wie droeg het kruis van Jezus?	3 min	27
13	Jezus waarschuwt de vrouwen van Jeruzalem	5 min	29
14	De twee misdadigers naast Jezus	3 min	32

15	De zeven woorden vanaf het kruis	2 min	33
16	Vergeving voor vijanden en zondaars	3 min	35
17	Jezus' kleding en de vervulde profetie	3 min	37
18	Spot en het opschrift boven het kruis	2 min	38
19	Het geloof van de berouwvolle misdadiger	4 min	40
20	Vandaag met Jezus in het paradijs	2 min	42
21	Duisternis en het gescheurde voorhangsel	2 min	43
22	Jezus beveelt Zijn geest aan de Vader	2 min	45
23	De hoofdman en de getuigen van Jezus' dood	2 min	46
24	Jozef van Arimathea begraaft Jezus	2 min	48
25	De voorbereiding op de sabbat	2 min	49
	Om verder te lezen		50

1

Petrus' verloochening in de evangeliën

Voordat we naar Lukas 23 gaan, wil ik terugkomen op een probleem dat we in de vorige bijeenkomst opmerkten. Mogelijk is er een verklaring voor de identiteit van degene die Petrus bij zijn tweede verloochening aansprak. Weet je nog, ik zei dat deze persoon iemand anders wordt genoemd, dat wil zeggen iemand anders dan het eerste meisje dat hem aansprak. En daar staat:

En kort daarna zag een ander hem en zei: Ook u bent een van hen. Maar Petrus zei: Mens, dat ben ik niet.

LUKAS 22:58

Dit staat in Lukas 22:58. En Petrus zei:

In de gebruikte Engelse vertaling antwoordt Petrus hier met „Man, ik ben het niet”, waarmee wordt aangegeven dat deze andere persoon een man was en geen vrouw. De HSV vertaalt de aanspreekvorm algemener met „Mens”.

Als Markus het in zijn evangelie over de verloocheningen van Petrus heeft en over de tweede verloochening spreekt, dezelfde waar we het zojuist over hadden, staat er in Markus 14:69 en 70:

En toen het dienstmeisje hem opnieuw zag, begon zij te zeggen tegen hen die daarbij stonden: Hij is een van hen. Maar hij ontkende het opnieuw. En kort daarna zeiden zij die daarbij stonden, opnieuw tegen Petrus: Werkelijk, u bent een van hen, want u bent ook een Galileeër en uw spraak vertoont overeenkomst.

MARKUS 14:69-70

Er staat 'het dienstmeisje', wat erop wijst dat het hetzelfde dienstmeisje is dat hij eerder noemde.

Ook dit wijst erop dat het hetzelfde meisje is. Ze had hem eerder gezien en dit gezegd, en nu zag het meisje hem opnieuw en was ze er nog steeds van overtuigd. Dus begon ze tegen de omstanders te zeggen:

En toen het dienstmeisje hem opnieuw zag, begon zij te zeggen tegen hen die daarbij stonden: Hij is een van hen. Maar hij ontkende het opnieuw. En kort daarna zeiden zij die daarbij stonden, opnieuw tegen Petrus: Werkelijk, u bent een van hen, want u bent ook een Galileeër en uw spraak vertoont overeenkomst.

MARKUS 14:69-70

Nu is dit belangrijk. Ze begon dit te zeggen, maar hij ontkende het opnieuw. Als ze dit begon te zeggen, kan er enige tijd over en weer zijn gepraat. Misschien zei ze het tegen een groep mensen, en misschien was het een man in die groep die Petrus vervolgens ermee confronteerde en zei: 'Jij bent degene.' Het kan zijn dat verschillende mensen, doordat dit meisje over hem begon te praten, met haar meegingen en zeiden: 'Volgens mij is hij degene', enzovoort. En misschien was er in het bijzonder een man die hem er heel nadrukkelijk mee confronteerde, tegen wie Petrus zei: 'Man, val me niet lastig. Ik ken die man niet.'

Dat wil zeggen: ook al was het heel goed mogelijk hetzelfde meisje dat de tweede confrontatie op gang bracht, dan hoeft ze daar helemaal niet alleen in te hebben gestaan. Misschien heeft ze anderen opgejut, onder wie een man die mogelijk het voortouw nam bij de beschuldiging. Daarom kan Petrus zijn antwoord tot die man hebben gericht. Dit vergt misschien een beetje vindingrijkheid, maar het is beslist niet onmogelijk. Ik had in de vorige lezing gezegd dat ik geen enkele oplossing kon bedenken, maar dat toont alleen maar hoe beperkt mijn verbeeldingskracht is. Soms zijn er manieren waarop deze dingen zo kunnen worden verklaard dat het probleem werkelijk verdwijnt.

In het evangelie van Mattheüs, in Mattheüs 27, staat de tweede gebeurtenis in vers 71. Daar staat:

Toen hij naar buiten ging, naar de poort, zag een ander meisje hem. Zij zei tegen hen die daar waren: Deze was ook bij Jezus de Nazarener.

MATTHEÛS 26:71

Markus zei echter dat hetzelfde meisje hem opnieuw zag. Maar als daar een groep mensen stond, kan hetzelfde meisje dit hebben gezegd, een ander meisje kan het hebben bevestigd en een andere man kan met hen zijn meegegaan. Toen Petrus uiteindelijk iets terugzei, richtte hij zich tot de man die hem het luidst en felst beschuldigde.

Dit zijn mogelijkheden. Wat mij betreft is dit helemaal geen onwaarschijnlijk scenario, en daardoor zouden alle passages goed met elkaar te rijmen zijn. Maar zelfs als dit waar is, moet je je nog steeds afvragen waarom Lukas, Mattheüs en Markus, als ze dit hele scenario kenden, er in zulke verschillende bewoordingen verslag van doen. Het is mogelijk dat ze het scenario niet kenden. Maar als ze het wel kenden, hoeven we geen werkelijke tegenstrijdigheid te constateren, zoals ik eerder opperde.

2

De valse aanklachten tegen Jezus

Nu hoofdstuk 23. We herinneren ons dat Jezus aan het einde van hoofdstuk 22 drie keer voor de Joodse leiders is verschenen. Slechts één daarvan wordt in Lukas genoemd, maar als we de andere evangeliën erbij nemen, ontdekken we dat Hij drie keer voor de hogepriester heeft gestaan: eenmaal voor Annas en tweemaal voor Kajafas. En Kajafas was niet alleen. Hij was samen met het Sanhedrin. Uiteindelijk, zodra het dag was, slaagden ze erin een manier te vinden om de beschuldiging van godslastering tegen Hem te rechtvaardigen. Volgens hen was die voldoende om Hem ter dood te brengen.

Maar onder het Romeinse bestuur hadden ze niet de bevoegdheid Hem ter dood te brengen. Judea was een provincie van Rome. Ze waren honderd jaar eerder door Rome veroverd en leefden onder de Romeinse wet. De Romeinen stonden de Joden niet toe mensen ter dood te brengen. Om hun plan uit te voeren, moesten ze dus de goedkeuring van Rome krijgen. Met Rome wordt in dit geval Pilatus bedoeld, de Romeinse functionaris die was aangesteld om de provincie Judea te besturen.

Dus hoofdstuk 23, vers 1, zegt:

En de hele menigte van hen stond op en leidde Hem naar Pilatus. En zij begonnen Hem te beschuldigen en zeiden: Wij hebben ontdekt dat Deze het volk afvallig maakt en verbiedt belasting te betalen aan de keizer en van Zichzelf zegt dat Hij Christus, de Koning, is.

LUKAS 23:1-2

Nu is alles wat hier staat een leugen. Jezus deed niets om het volk te verderven. Hij zei tegen de mensen dat ze de andere wang moesten toekeren. Hij zei tegen de mensen dat ze hun naaste moesten liefhebben. Hij zei tegen de mensen dat ze moesten vergeven. Hij zei tegen de mensen dat ze geen huichelaars moesten zijn, maar rechtvaardig en barmhartig. Als dit het verderven van het volk is, dan weet ik niet wat goed onderwijs voor het volk zou zijn. Ik weet niet hoe je dan zou moeten proberen het volk te verbeteren. Jezus deed niets waarvan iemand redelijkerwijs kon zeggen dat het wie dan ook verdierf.

Nu zeggen ze specifiek dat Hij leerde dat ze geen belasting aan de keizer moesten betalen. Dit was een regelrechte leugen. Ze hadden Hem precies die vraag gesteld:

Is het ons geoorloofd de keizer belasting te betalen of niet?

LUKAS 20:22

En uiteindelijk zei Hij:

En Hij zei tegen hen: Geef dan aan de keizer wat van de keizer is en aan God wat van God is.

LUKAS 20:25

Jezus zei kennelijk: „Als het geld van de keizer is, geef het hem dan.” Dat is precies het tegenovergestelde van een verbod. Het kon hun niet schelen wat Hij zei. Ze wilden gewoon melden wat ze wilden melden, en ze schonken geen enkele aandacht aan de waarheid.

Ze zeiden ook dat Hij Zelf de Christus is, een Koning. In besloten kring had Jezus een paar keer gezegd dat Hij de Christus was: tegen de vrouw bij de bron en tegen Zijn discipelen in Caesarea Filippi. Maar deze beschuldigers waren er niet bij om dat te horen. Nergens lezen we dat Jezus zulke dingen ooit in het openbaar zei. Het was beslist niet Zijn gewoonte om in het openbaar rond te gaan en te zeggen: „Ik ben de Christus. Ik ben de Koning.” Hij wilde dat mensen dat zelf ontdekten, of, beter gezegd, dat de Vader het aan hen openbaarde. Zelfs nadat Petrus zei:

Simon Petrus antwoordde en zei: U bent de Christus, de Zoon van de levende God.

MATTHEÛS 16:16

zei Hij:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 16:17

Jezus was de Christus. Hij ontkende dat niet. Maar Hij ging beslist niet rond om de menigten op te hitsen, zoals sommige valse messiassen deden. Hij probeerde Zichzelf niet als de Christus te presenteren, zodat de mensen Hem zouden volgen in een

opstand tegen Rome. Toch was dat precies de indruk die deze Joden bij Pilatus probeerden te wekken. We merken echter dat Pilatus er niet werkelijk door overtuigd werd.

3

Pilatus weet dat Jezus onschuldig is

Ik zei in een eerdere lezing, toen we het over de triomfantelijke intocht hadden, dat het uitroepen van Jezus tot Koning door de mensen precies het soort gebeurtenis was dat de Romeinen normaal gesproken snel de kop in wilden drukken: zulke volksopstanden rond een Messias tegen Rome. Het is nauwelijks denkbaar dat Pilatus daarvan niet op de hoogte was. Hij wist dat hij over een roerige provincie regeerde. Iedereen wist dat de bevolking van Judea onregeerbaar was. Hij had overal soldaten die hun oren openhielden en zochten naar aanwijzingen voor een mogelijk beginnend complot tegen Rome. Een openbaar vertoon zoals de triomfantelijke intocht zou beslist niet onopgemerkt zijn gebleven. Ik durf zelfs te zeggen dat er Romeinse soldaten, of op zijn minst Romeinse spionnen, bij moeten zijn geweest om alles gade te slaan en er verslag van uit te brengen.

Maar Jezus voorkwam dat de situatie, die plotseling in een volksopstand dreigde te ontaarden, uit de hand liep. Zodra Hij Jeruzalem binnenkwam, gingen de menigten uiteen. Hij keek rond in de tempel en ging naar huis. Hij had van dat moment gebruik kunnen maken, maar daar had Hij geen belangstelling voor.

Ik denk dat Pilatus zijn inlichtingennetwerk had. Ik denk dat er mensen aan de kant van Rome stonden die naar onruststokers uitkeken. Ik ben er zeker van dat Pilatus enig onderzoek naar Jezus had laten doen. Hij was geen onopvallend persoon. Hij trad sterk op de voorgrond en was zeer omstreden. Daarom lijkt het mij dat Pilatus hen eenvoudigweg niet geloofde toen ze bij hem kwamen en deze beschuldigingen tegen Christus uitten. Zijn beoordeling was namelijk: „Ik zie geen enkele geldige grond voor jullie aanklachten.”

Er waren geen getuigen die ten gunste van Jezus naar voren kwamen. Het was niet zo dat Pilatus zei: „Jullie mensen zeggen dit, maar die andere getuigen zeggen dat Hij onschuldig is.” Er waren geen getuigen die zeiden dat Hij onschuldig was. Er waren alleen mensen die Hem beschuldigden, en Hij deed heel weinig om Zichzelf te verdedigen. Toch zei Pilatus, met dat soort bewijsmateriaal voor zich: „Ik denk niet dat Hij ergens schuldig aan is. Ik denk dat Hij onschuldig is.”

Hoe kon hij tot die beslissing komen, wanneer het enige wat hij over Jezus had gehoord was dat Hij de mensen zei geen belasting aan de keizer te betalen en dat Hij het volk verdierf? Hij moet hebben geweten dat deze aanklachten niets voorstelden. Trouwens, als Jezus dat werkelijk had gedaan, zouden de Joden blij met Hem zijn geweest, en dat wist Pilatus ook. Waarom zouden deze Joden zich druk maken om iemand die zulke dingen deed? Dat zou hen niet dwarszitten. Het was duidelijk dat ze logen.

Hij had misschien zelfs genoeg informatie over de gelegenheid waarbij aan Jezus werd gevraagd:

Mag je belasting betalen aan de keizer of niet?

waarna Hij Zijn antwoord gaf. Dit gebeurde niet in besloten kring. Het is heel goed mogelijk dat sympathisanten van Rome, of zelfs soldaten die niet ver weg stonden, Zijn antwoord hoorden en aan Pilatus rapporteerden: „Deze man vormt geen bedreiging. Hij zegt tegen de mensen dat ze schatting aan jou, of aan de keizer, moeten betalen.”

Ik wil niet te veel tussen de regels door lezen, maar ik wil ook niet te weinig tussen de regels door lezen. Het lijkt enigszins onverklaarbaar dat bij Pilatus een Joodse oproerkraaijer werd afgeleverd, zoals Jezus werd afgeschilderd, die tegen de mensen zou zeggen dat ze geen schatting aan de keizer moesten betalen. Ondertussen kwam niemand voor Jezus op, ook Jezus Zelf niet. Hij kwam zelfs nauwelijks voor Zichzelf op. En Pilatus zei: „Ik denk dat Hij onschuldig is.”

Het is duidelijk dat Pilatus meer over de situatie rond Jezus geweten moet hebben dan wij lezen. Gezien de angst van de Romeinen voor mogelijke opstanden onder de Joden zou het volgens mij dwaas zijn om aan te nemen dat dit niet zo was. Ik denk dat

niemand zo zichtbaar en zo populair als Jezus onderwijs kon geven zonder dat de Romeinen Hem gedurende het grootste deel van Zijn bediening in het oog hielden.

Vergeet niet dat er zelfs soldaten waren die Johannes de Doper in de gaten hielden. Denk aan de soldaten die zeiden:

Wat moeten we doen?

en aan wie Johannes aanwijzingen gaf. Er waren zelfs daar soldaten die hem in de gaten hielden. Jezus, die populairder was geworden dan Johannes, zal zulke mensen beslist ook onder Zijn toehoorders hebben gehad.

4

Jezus' koningschap voor Pilatus

Ze brachten deze beschuldigingen naar voren, maar geen ervan was waar. Daarom vroeg Pilatus Hem:

Toen vroeg Pilatus Hem: U bent de Koning van de Joden? Hij nu antwoordde hem en zei: U zegt het.

LUKAS 23:3

Deze mensen zeiden dat Hij verkondigde dat Hijzelf de Christus, de Koning, was. Was dat waar? En Jezus antwoordde hem:

Het is zoals je zegt, of eenvoudigweg:

Dat zeg jij.

In de Engelse vertaling zijn de woorden 'It is as' cursief gedrukt. Jezus drukt Zich dus enigszins verhuuld uit, maar Hij ontkende niet dat Hij de Koning van de Joden was.

In het Evangelie van Johannes staat een langer verslag van het gesprek. Pilatus vroeg Hem:

Bent u de koning van de Joden?

Jezus zei:

Jezus antwoordde hem: Zegt u dit uit uzelf of hebben anderen het u over Mij gezegd?

JOHANNES 18:34

Pilatus zei:

Ben ik soms een Jood?

Met andere woorden: waarom zou het mij iets kunnen schelen? U bent in geen geval mijn koning. Hij zei:

Pilatus antwoordde: Ben ik soms een Jood? Uw eigen volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt U gedaan?

JOHANNES 18:35

Jezus zei:

Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Als Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden overgeleverd zou worden, maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.

JOHANNES 18:36

Waarschijnlijk wist Pilatus niet eens wat dat betekende. Maar hij wist al dat Jezus Zijn volk niet aanspoorde om te vechten, en dus dat Jezus Zichzelf niet uitriep tot het soort koning dat voor Rome een probleem zou vormen. De dienaren van Jezus zouden niet vechten. Jezus zei:

Mijn koninkrijk is niet van deze wereld.

Daarna zei Pilatus:

Dus u bent een koning.

U zegt dus dat U een koning bent. U hebt een koninkrijk. Maar Pilatus had Hem duidelijk horen zeggen: 'Ik ben niet geïnteresseerd in vechten en Mijn discipelen vechten niet.' Dus goed, U bent de een of andere soort koning. U zegt dat U een koning bent, maar waarvoor bent U hier? Jezus zei:

Pilatus dan zei tegen Hem: U bent dus toch een koning? Jezus antwoordde: U zegt dat Ik een Koning ben. Hiervoor ben Ik geboren en hiervoor ben Ik in de wereld gekomen: om voor de waarheid te getuigen. Iedereen die uit de waarheid is, geeft aan Mijn stem gehoor.

JOHANNES 18:37

Pilatus zei:

Wat is waarheid?

en liep toen weg.

Het is duidelijk dat Pilatus verbijsterd was en probeerde uit te zoeken waarom deze mensen Hem wilden laten doden. Wat had Hij nu werkelijk gedaan? Pilatus vroeg Hem dat zelfs een aantal keren. In vers 4 staat:

Pilatus zei tegen de overpriesters en de menigten: Ik vind geen schuld in deze Mens. Maar zij drongen des te sterker aan en zeiden: Hij hitst het volk op door in heel Judea onderwijs te geven, van toen Hij begon in Galilea tot hiertoe.

LUKAS 23:4-5

5

Jezus voor Herodes

Toen Pilatus over Galilea hoorde, vroeg hij of Jezus een Galileeër was. Zodra hij wist dat Hij onder de rechtsbevoegdheid van Herodes viel, stuurde hij Hem naar Herodes, die op dat moment ook in Jeruzalem was, waarschijnlijk vanwege het feest.

En toen Herodes Jezus zag, werd hij erg blij, want hij had al lange tijd gewenst Hem te zien, omdat hij veel over Hem gehoord had; en hij hoopte een of ander teken te zien dat door Hem gedaan zou worden.

LUKAS 23:8

We lezen hierover in Lukas 9, vers 9. Herodes hoorde over de wonderen van Jezus en wilde Hem zien, maar kreeg daar kennelijk tot nu toe geen gelegenheid voor. Hij wilde dat al lange tijd, dus hij was blij dat Jezus naar hem toe werd gestuurd. Nu krijg ik een voorstelling te zien. Nu krijg ik een paar wonderen te zien. Er staat:

En toen Herodes Jezus zag, werd hij erg blij, want hij had al lange tijd gewenst Hem te zien, omdat hij veel over Hem gehoord had; en hij hoopte een of ander teken te zien dat door Hem gedaan zou worden. En hij ondervroeg Hem met veel woorden, maar Hij antwoordde hem niets. En de overpriesters en de schriftgeleerden stonden Hem heftig te beschuldigen.

LUKAS 23:8-10

De aanklagers volgden Hem naar het gerechtshof van Herodes, omdat dit weer een ander proces was. Dit was zoiets als een hof van beroep. Dezelfde aanklachten moesten worden ingebracht en de beschuldigingen moesten worden geuit. Dus stonden ze voor Herodes en brachten al deze beschuldigingen naar voren. Maar er staat:

En toen Herodes, samen met zijn soldaten, Hem gehoord en bespot had, deed hij Hem een sierlijk gewaad om en stuurde Hem terug naar Pilatus.

LUKAS 23:11

Het is duidelijk dat Herodes de aanklachten evenmin serieus nam. Die arme Joden kregen niemand zover dat hij hen serieus nam. Het waren leugenaars, en ze logen op datzelfde moment. De Romeinen wisten dat ze logen, dus negeerden ze de aanklachten en deden ze wat ze zelf wilden. Ik wil een wonder van deze Man zien. Jullie aanklachten kunnen me niets schelen, want ik wil al een hele tijd een wonder zien. Ik wil proberen Hem zover te krijgen dat Hij dat doet. Maar Jezus wilde het niet doen. Jezus wilde hem niet ter wille zijn. Jezus stond daar alleen maar zwijgend, en Herodes stuurde Hem terug naar Pilatus.

Merk op dat Herodes Hem niet veroordeelde. Daarom had Pilatus Hem aan Herodes overgedragen. Jezus was een heet hangijzer, en Pilatus wilde dat niet zelf hoeven afhandelen. Hij was er vrij zeker van dat Jezus onschuldig was, maar er stond een menigte die om Zijn kruisiging riep. Ze stonden op het punt een of ander oproer te beginnen. En hij wilde geen afbreuk doen aan de Romeinse rechtspraak, want ook de Romeinen hechtten, voor het grootste deel, waarde aan gerechtigheid.

Pilatus kon misschien onschuldige burgers in de tempel uitmoorden of iets dergelijks. Maar als hij werkelijk een man voor de rechtbank had staan, moest hij de gerechtelijke procedures volgen. De Romeinse rechtspraak vereiste dat een man niet door een rechtbank veroordeeld werd, tenzij hij ergens schuldig aan was. Pilatus kon niets vinden waaraan Jezus schuldig was. Maar hij wilde Hem ook niet vrijlaten, omdat er een explosieve situatie was met de menigten die Hem dood wilden hebben.

Dus toen hij hen hoorde zeggen dat Hij in Galilea was begonnen en vandaar daarheen was gekomen, zei hij: 'O, Galilea. Komt Hij daarvandaan? Wel heb ik ooit, Herodes is hier op dit moment, en hij is de heerser over Galilea. Jezus is zijn probleem, niet het mijne.' Hij vond dat hij van een probleem af was door Hem naar Herodes te sturen. Herodes nam de zaak totaal niet serieus. Hij wilde alleen maar vermaakt worden, en Jezus vermaakte hem niet. Dus stuurde hij Hem terug naar Pilatus en zei: 'Handel jij het maar af.' En dan staat er:

6

Pilatus en Herodes worden vrienden

En op diezelfde dag werden Pilatus en Herodes vrienden van elkaar; voor die tijd leefden zij namelijk in vijandschap met elkaar.

LUKAS 23:12

We weten niet over welke zaken ze daarvoor onenigheid hadden. Maar op die dag veranderde dat en werden ze vrienden, of in elk geval vriendelijk tegen elkaar, daar ben ik zeker van. Waarschijnlijk had geen van beiden enig respect voor de ander. Ze waren waarschijnlijk politieke rivalen. Per slot van rekening had de vader van Herodes, Herodes de Grote, ooit het gebied geregeerd waarover Pilatus nu regeerde. Ik weet zeker dat Herodes Antipas, deze Herodes, graag het hele rijk van zijn vader, Herodes de Grote, had willen erven. Maar in plaats daarvan kreeg Pilatus dat deel toegewezen. En dus kon Herodes gemakkelijk gedacht hebben: 'Pilatus krijgt het bestuur over het gebied dat ik van mijn vader had moeten erven.' Ik weet zeker dat er kwaad bloed tussen hen zat. Misschien voerden ze geen hete oorlog, maar slechts een koude oorlog. Misschien mochten ze elkaar gewoon niet. Maar hierna werden ze vriendelijker tegen elkaar.

Waarom? Nou, dat wordt nergens gezegd. Lukas vertelt ons niet waarom, maar hij laat het niet klinken alsof het zomaar toeval was. Het klinkt alsof ze als gevolg van dit alles vrienden werden. Misschien werden ze allebei vrienden omdat ze niet het juiste hadden gedaan en ze allebei over deze zaak hetzelfde schuldige geweten hadden. Als je

samen schuldig bent, zoek je elkaars gezelschap, want gedeelde schuld en gewetensnood verbinden mensen met elkaar. Als je weet dat je fout zit, en je weet dat iemand anders op dezelfde manier fout zit, voel je je meer op je gemak bij diegene, omdat je niet als enige fout zit.

Pilatus had Jezus moeten vrijlaten, ongeacht wat het volk ervan vond. Als hij een magistraat is, moet hij onschuldige mensen laten gaan. Hij verklaarde Jezus onschuldig:

Pilatus zei tegen de overpriesters en de menigten: Ik vind geen schuld in deze Mens. Maar zij drongen des te sterker aan en zeiden: Hij hitst het volk op door in heel Judea onderwijs te geven, van toen Hij begon in Galilea tot hiertoe.

LUKAS 23:4-5

Dat is vrijspraak. 'Ik spreek Hem vrij van alle aanklachten. Ik heb jullie aanklachten gehoord. Ik vind ze niet overtuigend. Ik verklaar Hem onschuldig.' Dat is wat Pilatus zei. Hij had moeten zeggen: 'Goed, Jezus, U bent vrij om te gaan.'

In plaats daarvan zei hij uit angst voor de minachting en de woede van de menigte: 'Ik wil mijn handen ervan aftrekken,' en hij stuurde de zaak door naar Herodes. Herodes had Hem ook moeten laten gaan, want Herodes geloofde niet dat Hij ergens schuldig aan was. En toch liet ook Herodes Hem niet gaan. Deze twee mannen onttrokken zich allebei aan hun plicht als magistraten. De plicht van een magistraat is niet alleen om misdadigers naar de gevangenis te sturen, of wat dan ook. De plicht van een magistraat is ook om mensen die vals beschuldigd worden vrij te spreken en hen vrij te laten gaan. Beide mannen hadden die verplichting. Ze wisten allebei dat dit hun verplichting was, en ze onttrokken zich er allebei aan. Misschien zorgde het feit dat ze samen schuldig waren ervoor dat ze enige verwantschap met elkaar voelden.

Het is interessant dat we in de Bijbel lezen dat mensen die over andere zaken onenigheid met elkaar hadden, plotseling vrienden of kameraden werden toen ze zich samen tegen Jezus keerden. We lezen al heel vroeg in Jezus' bediening dat de Farizeeën zich bij de Herodianen aansloten om te proberen Jezus te doden. De

Herodianen en de Farizeeën stonden politiek tegenover elkaar. Op elk ander moment zouden ze niets met elkaar te maken willen hebben. Maar toen ze Jezus allebei zagen als iemand van wie ze af wilden, werkten ze samen.

Jezus is de grote vereniger. Joden en heidenen die in Christus zijn, worden verenigd. Hun verschillen worden weggenomen. Mensen die tegenover elkaar staan en tegen Christus zijn, worden verenigd tegen Christus, en dat geeft hun iets gemeenschappelijks. Herodes en Pilatus vonden op deze dag iets gemeenschappelijks en werden vrienden, en dat was hun behandeling van Christus.

7

Pilatus bezwijkt onder politieke druk

Toen riep Pilatus de overpriesters en de leiders van het volk bijeen en zei tegen hen:

Nadat Pilatus de overpriesters en de leiders en het volk bijeengeroepen had, zei hij tegen hen: U hebt deze Mens naar mij toe gebracht als Iemand Die het volk afvallig maakt. En zie, ik heb Hem in uw aanwezigheid ondervraagd, maar ik heb in deze Mens niets gevonden dat Hem schuldig maakt aan die dingen waarvan u Hem beschuldigt. Ja, ook Herodes niet, want ik heb u naar hem toe gestuurd en zie, er is door Hem niets gedaan wat de dood verdient.

LUKAS 23:13-15

En Herodes is het daarmee eens. Twee rechtbanken hebben Hem vrijgesproken. 'Ik heb Hem vrijgesproken. Ik heb Hem naar Herodes gestuurd, voor het geval jullie een tweede oordeel van een andere rechtbank wilden. Hij heeft Hem ook vrijgesproken.' Ligt het niet voor de hand? Laat Hem gaan. Waarom houden jullie Hem vast? Waarom laten jullie Hem niet gewoon gaan?

Nou, omdat Pilatus bang was. Pilatus was rechtvaardiger dan de Joden die Jezus beschuldigden, maar hij was een lafaard. Dat is niet goed voor een leider van een land. Een rechter moet beslist de moed hebben om naar zijn overtuiging te handelen, en die ontbrak Pilatus in dit geval. Maar elders komen we erachter waarom. In het Evangelie van Johannes staat:

Van toen af probeerde Pilatus Hem los te laten, maar de Joden schreeuwden: Als u Deze loslaat, bent u niet de vriend van de keizer; iedereen die zichzelf koning maakt, verzet zich tegen de keizer.

JOHANNES 19:12

Goed, nu komt het erop aan. Deze Man is een vijand van de keizer, en jij moet beslissen wat je met Hem doet. Wat zal de keizer vinden van de beslissing die jij neemt over iemand die een vijand van de keizer is? Dit zet Pilatus natuurlijk onder druk. Pilatus en de keizer hadden toch al een wankele verhouding. Naar alle waarschijnlijkheid was hij als straf in Judea aangesteld, want geen enkele Romeinse landvoogd wilde Judea besturen. Het was onbestuurbaar. Het was alsof je gestraft werd. Ik denk dat Pilatus het gevoel had dat zijn verhouding met de keizer al wankel genoeg was. Hij zou nog meer problemen met de keizer krijgen als de Joden, zoals ze suggereerden, de keizer bericht zouden sturen dat ze een vijand van de keizer bij hem hadden gebracht en dat hij Hem had vrijgelaten. Dat zal niet goed voor je aflopen, Pilatus. Pilatus begreep dat, denk ik. Hij kon één en één bij elkaar optellen. Daarom liet hij Jezus niet vrij, hoewel hij dat wel had moeten doen. Dat was laf van hem, maar hij zat tussen twee vuren. Wanneer je tussen twee vuren zit, moet je het juiste doen. Daar had hij niet helemaal de ruggengraat voor. Maar hij zegt:

8

Geseling en de keuze voor Barabbas

U hebt deze Mens naar mij toe gebracht als Iemand Die het volk afvallig maakt. En zie, ik heb Hem in uw aanwezigheid ondervraagd, maar ik heb in deze Mens niets gevonden dat Hem schuldig maakt aan die dingen waarvan u Hem beschuldigt. Ja, ook Herodes niet, want ik heb u naar hem toe gestuurd en zie, er is door Hem niets gedaan wat de dood verdient. Ik zal Hem dan straffen en loslaten.

LUKAS 23:14-16

De gebruikte Engelse vertaling heeft hier „kastijden”; daarmee wordt bedoeld dat Hij gepest zou worden. Dat zou ernstig zijn. De negenendertig zweepslagen zijn iets wat maar weinig mannen eenmaal in hun leven zouden willen doorstaan. Weinig mannen zouden het tweemaal kunnen doorstaan en het overleven. Het was een zeer zware afranseling. De film *The Passion of the Christ* van Mel Gibson brengt dat in beeld door het heel lang uit te rekken en de bloederige details te tonen, waarschijnlijk behoorlijk nauwkeurig. Dat is kastijden. Dat is niet veroordelen. Dat is wat je met een onschuldige man doet. Pilatus zegt: ‘Hij is onschuldig, maar ik zal Hem voor jullie kastijden. Jullie bloeddorstige mensen, zal dat genoeg bloed voor jullie zijn? Laten jullie mij erbuiten als ik Hem op die manier straf?’ Maar zelfs daarmee namen ze geen genoegen.

In vers 17 staat:

Hij was immers verplicht op het feest voor hen iemand los te laten.

LUKAS 23:17

En zij riepen allemaal tegelijk:

Maar de hele menigte schreeuwde als één man: Weg met Deze, en laat voor ons Barabbas los. Dat was iemand die om een of ander oproer dat in de stad plaatsgevonden had, en om een moord in de gevangenis geworpen was.

LUKAS 23:18-19

die in de gevangenis was geworpen vanwege een bepaalde opstand die in de stad had plaatsgevonden en vanwege moord. Pilatus riep hen daarom opnieuw toe, omdat hij Jezus wilde vrijlaten. Maar zij schreeuwden:

Maar zij riepen terug: Kruisig Hem, kruisig Hem.

LUKAS 23:21

Toen zei hij voor de derde keer tegen hen:

Hij zei echter voor de derde keer tegen hen: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan? Ik heb niets in Hem gevonden wat de dood verdient. Ik zal Hem dan straffen en loslaten.

LUKAS 23:22

Maar zij bleven aandringen en eisten luidkeels dat Hij gekruisigd zou worden. En de stemmen van deze mannen kregen de overhand.

In de Textus Receptus staat:

Maar zij drongen met luid geroep aan en eisten dat Hij gekruisigd zou worden. En hun geroep en dat van de overpriesters kreeg de overhand.

LUKAS 23:23

Die specifieke zinsnede ontbreekt in de oudere handschriften. Maar dat maakt niet uit. Het is de menigte, die beslist door de overpriesters was opgehitst. Pilatus sprak dus het vonnis uit dat Hij gedood moest worden, zoals zij hadden gevraagd. Hij liet degene vrij om wie zij hadden gevraagd, Barabbas, die wegens opstand en moord in de gevangenis was geworpen. Maar Jezus leverde hij over aan hun wil.

9

Barabbas tegenover de Vorst van het leven

Hier zit natuurlijk iets ironisch in. Pilatus voerde dit beleid. Misschien had hij het van zijn voorganger overgenomen; dat weten we niet. Om de Joden tevreden te houden, werd tijdens het Pascha een van hun Joodse volksgenoten vrijgelaten die wegens politieke misdrijven of iets dergelijks was gearresteerd, alleen maar om de mildheid van Rome te tonen. De Joden mochten beslissen welke politieke gevangene ze vrijgelaten wilden hebben.

Jezus was een politieke gevangene. Niet werkelijk, maar dat beweerden zij. Ze beweerden dat Hij daar stond vanwege politieke standpunten die Hij had ingenomen, terwijl het in werkelijkheid was omdat zij dachten dat Hij een godslasteraar was. Dat is niet politiek, maar godsdienstig. Pilatus zegt: ‘Luister, zelfs als jullie denken dat deze Man ergens schuldig aan is, zou ik Hem moeten vrijlaten omdat het Pascha is. Ik behoor een van jullie gevangenen vrij te laten. Wie is het meer waard om vrijgelaten te worden dan iemand bij wie ik niets verkeers kan vinden?’ Maar ze wilden er niet van horen. Ze zeiden: ‘Nee, het moet Barabbas zijn. Wij willen Barabbas.’

Wat interessant is, is dat Barabbas ‘zoon van een vader’ betekent. Bar betekent ‘zoon’ en Abba betekent ‘vader’. Barabbas betekent ‘de zoon van een vader’. Wat nog interessanter is, is dat in Mattheüs 27:16 de oudste handschriften — niet de handschriften die voor de New King James zijn gebruikt, maar de oudste handschriften — zeggen dat zijn naam Jezus Barabbas was: Jezus, de zoon van de vader.

Hier worden dus twee mensen overwogen om vrijgelaten te worden. De ene is Jezus, Die de Zoon van de Vader is, de Zoon van God. De andere is een andere Jezus, die de zoon van een andere vader is. Dat is interessant. Ik weet niet of ik daar diepgaande theologische conclusies uit kan trekken. Maar het is óf een ongelooflijk toeval, óf iets wat door de voorzienigheid zo geregeld is, dat deze twee mannen daar stonden, allebei met de naam Jezus en allebei genoemd naar hun vader. Een van hen moet worden vrijgesproken. Er moet er één worden gekozen. En het volk koos de moordenaar, Barabbas.

Wanneer Petrus in Handelingen hoofdstuk 3 zijn tweede preek houdt, vestigt hij de aandacht op de ironie hiervan. Het gaat daarbij niet zozeer om het feit dat beide mannen Jezus heetten, maar om de verschillen tussen hen. In Handelingen 3:13 en 14 zegt Petrus:

De God van Abraham, Izak en Jakob, de God van onze vaders, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Die u hebt overgeleverd. U hebt Hem verloochend vóór Pilatus, toen die oordeelde dat men Hem zou loslaten. U echter hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend en gevraagd dat u een moordenaar geschonken zou worden,

HANDELINGEN 3:13-14

Pilatus was vastbesloten Hem vrij te laten, maar hij werd gechanteerd en moest zwichten, of had het gevoel dat hij dat moest doen.

maar de Vorst van het leven hebt u gedood, Die God uit de doden opgewekt heeft, waarvan wij getuigen zijn.

HANDELINGEN 3:15

Jezus wordt gewoonlijk niet de Vorst van het leven genoemd. Dat is een ongebruikelijke titel voor Hem. Maar Petrus kiest die kennelijk vanwege het contrast met ‘moordenaar’. Jezus is Degene Die heerst in het rijk van het leven. Hij is de Gever

van leven. De man die jullie kozen, is iemand die levens neemt. Dit onderstreept wat Jezus in Johannes 8:44 tegen de Joden van Zijn tijd zei:

U bent uit uw vader de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af, en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen.

JOHANNES 8:44

Dat was wat Petrus hun in die preek eveneens voorhield.

Dus ze zeiden:

Zij dan schreeuwden allemaal opnieuw: Niet Deze, maar Barabbas! En Barabbas was een misdadiger.

JOHANNES 18:40

10

Rome voert de voorzegde kruisiging uit

en hij deed dat. Uiteindelijk gaf hij onder druk Jezus over om gekruisigd te worden. Lukas behandelt dit veel beknopter dan Johannes, die er delen van twee hoofdstukken aan besteedt. Pilatus gaf de goedkeuring van Rome. Hij liet Jezus niet vrij om door de Joden gestenigd te worden. Hij gaf de Joden niet de bevoegdheid om Jezus te doden. Hij deed wat zij wilden en liet Hem door Rome doden.

In het Evangelie van Johannes staat dat het feit dat Pilatus de beslissing over de dood nam, de woorden vervulde die Jezus in Johannes 12 had gesproken over de manier waarop Hij zou sterven. Hij zei:

En Ik, als Ik van de aarde verhoogd ben, zal allen naar Mij toe trekken.

JOHANNES 12:32

en dat betekent: gekruisigd worden. Toen de Joden tegen Pilatus zeiden:

Pilatus dan zei tegen hen: Neemt u Hem en oordeel Hem volgens uw wet. De Joden dan zeiden tegen hem: Het is ons niet geoorloofd iemand te doden.

JOHANNES 18:31

zegt Johannes bij het vertellen van dat verhaal dat dit gebeurde om te vervullen wat Jezus had gezegd over de wijze waarop Hij zou sterven. Waarom? Omdat de Joden Hem gestenigd zouden hebben als zij de bevoegdheid hadden gehad om Hem ter dood te brengen. Maar de Romeinen kruisigden dit soort mensen gewoonlijk, en Jezus had voorspeld dat Hij gekruisigd zou worden. Doordat de Joden de bevoegdheid was ontnomen om hun eigen misdadigers te doden en die bevoegdheid in handen van de Romeinen was gelegd, zou Jezus op de Romeinse manier sterven en niet op de Joodse manier. Dat was kruisiging.

11

Simon van Cyrene en zijn gezin

Toen ze Hem wegleidden, grepen ze een zekere man, Simon, een Cyreneër, die van het land kwam. Ze legden het kruis op hem, zodat hij het achter Jezus aan zou dragen. In de parallelle passage in Markus 15 wordt iets meer informatie gegeven over deze man, Simon de Cyreneër. Markus 15:21 zegt:

En zij dwongen een voorbijganger, Simon van Cyrene, die van de akker kwam, de vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis droeg.

MARKUS 15:21

Waarom zegt hij: ‘de vader van Alexander en Rufus’? Als de Schrift meer bijzonderheden wil geven over wie een man is, zegt ze wie zijn ouders zijn of wie zijn vader is, niet wie zijn kinderen zijn. Als er veel mannen waren die Simon heetten, en die waren er, dan zou het logischer zijn om te zeggen: ‘Simon, zoon van die-en-die.’ Jezus duidde Petrus tenslotte ook zo aan:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 16:17

Simon, zoon van Jona. Maar Markus zegt niet: ‘Simon, de zoon van die-en-die.’ Hij zegt: ‘Simon, de vader van deze twee mannen, Alexander en Rufus.’

Wij geloven dat Markus zijn Evangelie schreef voor lezers in Rome. Daarom moeten we waarschijnlijk aannemen dat de Romeinse christenen Alexander en Rufus kenden als leden van hun gemeente. Zij waren de zonen van deze Simon. Misschien behoorde Simon zelf tot de gemeente, misschien ook niet. Misschien was hij gestorven en kenden die mensen in Rome hem niet, of misschien was hij nooit naar Rome gegaan. Maar het lijkt erop dat Alexander en Rufus, zijn zonen, naar Rome waren verhuisd en

deel uitmaakten van de gemeente van Rome. Om deze man voor zijn lezers nader te identificeren, noemde Markus zijn zonen. Dat betekent vermoedelijk dat zijn lezers hen kenden.

Toen Paulus later zijn brief aan de gemeente in Rome schreef, deed hij in Romeinen 16 de groeten aan een aantal mensen in de gemeente van Rome. In hoofdstuk 16, vers 13, zegt Paulus:

Groet Rufus, de uitverkorene in de Heere, en zijn moeder en de mijne.

ROMEINEN 16:13

Hier is een christen in de Romeinse gemeente die Rufus heet. Markus lijkt een christen in de Romeinse gemeente te kennen die Rufus heet, en ook diens broer Alexander. Zij waren de zonen van deze man Simon, die Jezus' kruis voor Hem droeg.

Wat is er met Alexander gebeurd? Misschien was hij gestorven tegen de tijd dat Paulus Romeinen schreef. Ik weet het niet. Of misschien was hij uit Rome vertrokken. Maar Paulus doet de groeten aan Rufus, die deel uitmaakt van de gemeente van Rome, en ook aan de moeder van Rufus. Zij zou de vrouw van Simon van Cyrene zijn en moet eveneens christen zijn geworden. Paulus noemt haar zelfs ook zijn moeder. Ze was uiteraard niet letterlijk zijn moeder, net zoals Timotheüs niet letterlijk zijn zoon was, maar deze relaties waren geestelijke relaties. Kennelijk waren Simon van Cyrene en zijn vrouw, of in elk geval zijn vrouw, in de eerste tijd na Paulus' bekering met hem bevriend geweest en waren zij als oudere broer en zus of als ouders voor hem. Veel meer weten we niet. Het is interessant om deze specifieke verbanden te zien.

12

Wie droeg het kruis van Jezus?

Bovendien zouden veel mensen zich redelijkerwijs afvragen: als Mattheüs, Markus en Lukas ons alle drie vertellen dat Simon van Cyrene het kruis van Jezus droeg, heeft Jezus dan ooit Zijn eigen kruis gedragen? Stellen we ons Jezus niet voor terwijl Hij Zijn eigen kruis droeg, in elk geval een deel van de weg? Het traditionele beeld is dat

Jezus Zijn tocht naar Golgotha begon terwijl Hij Zijn kruis droeg, maar eronder bezweek. De Romeinen moesten toen iemand uit de menigte uitkiezen, deze Simon, om Zijn kruis voor Hem te dragen. Het is een redelijke aanname, maar het staat niet opgetekend. De Bijbel vermeldt niet dat Jezus onder het kruis bezweek. Er staat echter wel dat Hij na Zijn veroordeling door Pilatus Jeruzalem verliet terwijl Hij Zijn kruis droeg. Dat zien we in Johannes 19:17. Daar staat:

En terwijl Hij Zijn kruis droeg, ging Hij de stad uit naar de plaats die Schedelplaats genoemd wordt en in het Hebreeuws Golgotha.

JOHANNES 19:17

Jezus verliet de Romeinse rechtbank terwijl Hij Zijn kruis droeg. Maar alle synoptische evangeliën vertellen ons dat deze man, Simon, gedwongen werd om het voor Hem te dragen. Er is dus iets gebeurd. Jezus kwam niet helemaal tot Golgotha voordat iemand anders de last overnam. Het idee dat Jezus bezweek en Zijn kruis niet kon dragen, is het traditionele beeld dat we hebben. Het kan heel goed een verklaring zijn voor dit verschijnsel. Dat zou één reden zijn.

Het is ook mogelijk dat de Romeinen instructies hadden gekregen om iets meer medelijden te tonen dan ze zouden doen met een gewone misdadiger die werkelijk een vijand van Rome was, omdat Pilatus Jezus in feite gunstig gezind was. Nadat Jezus het kruis een eind had gedragen, besloten de Romeinen misschien gewoon: „Laten we het door iemand anders laten doen.” We weten wel dat Pilatus Jezus inderdaad gunstig gezind was, ondanks het feit dat hij Hem veroordeelde. De vrouw van Pilatus had hem zelfs een boodschap gestuurd. Een van de evangeliën vertelt ons dat ze zei:

Toen hij op de rechterstoel zat, stuurde zijn vrouw hem een boodschap: Laat je toch niet in met deze Rechtvaardige, want ik heb vandaag in een droom veel om Hem geleden.

MATTHEÛS 27:19

De Romeinen hechtten veel waarde aan dromen, dus Pilatus was nerveus over het veroordelen van Jezus. Het is heel goed mogelijk dat hij ervoor zorgde dat Jezus minder streng werd behandeld dan wanneer Pilatus werkelijk had geloofd dat Hij een

vijand van Rome was. We weten het niet. Maar in plaats van dat Jezus het kruis de hele weg droeg, vertellen alle drie de synoptische evangeliën, waaronder Lukas hier, ons dat iemand anders het kruis ten minste een deel van de weg droeg.

13

Jezus waarschuwt de vrouwen van Jeruzalem

Vers 27:

En een grote menigte van volk volgde Hem; ook een menigte van vrouwen, die zich op de borst sloegen en Hem beklagden.

LUKAS 23:27

Deze korte perikoop is nergens anders te vinden dan in Lukas. Dit is informatie die alleen Lukas geeft en die ons over een gesprek vertelt. Jezus was zeer zwaar mishandeld en ongetwijfeld uitgeput doordat Hij de hele nacht wakker was geweest, in Zijn gezicht was geslagen, geselsd was en dat alles. Toch was Hij nog bij bewustzijn en had Hij Zijn tegenwoordigheid van geest voldoende behouden om deze opmerking te maken tegen de vrouwen die huilden.

Deze vrouwen die huilden, waren waarschijnlijk geen beroepsklaagsters, want je huurde gewoonlijk geen beroepsklaagsters in om te rouwen om een politieke misdadiger die gekruisigd zou worden. Ze leefden waarschijnlijk werkelijk met Hem mee. Ze zagen echt dat dit onrecht was. Sommigen van hen waren misschien mensen die genezen waren, of van wie de kinderen door Hem genezen waren. Dit waren mensen die om Hem huilden omdat ze medelijden met Hem hadden. Hij zei:

En Jezus keerde Zich naar hen om en zei: Dochters van Jeruzalem, huil niet over Mij, maar huil over uzelf en over uw kinderen,

LUKAS 23:28

Niet dat Hij geen medelijden verdiende, maar voor hen en hun kinderen zou het veel erger worden.

Wat zou er voor hen en hun kinderen veel erger worden? Als we aannemen dat Hij de hel bedoelde, waarom zou Hij dan zeggen dat ze naar de hel zouden gaan? Dit waren mensen die met Hem meeleefden. Dit waren mensen die aan Zijn kant stonden.

Waarom zou Hij hen waarschuwen voor de hel? Nee, dit waren de inwoners van Jeruzalem. Zij en hun kinderen vormden de generatie die het beleg zou meemaken dat in het jaar 70 na Christus zou komen. Hij zei:

want zie, er komen dagen waarin men zal zeggen: Zalig zijn de onvruchtbaren en de buiken die niet gebaard hebben, en de borsten die niet gezoogd hebben.

LUKAS 23:29

Josephus vertelt ons dat sommige mensen tijdens het beleg daadwerkelijk hun kinderen opaten omdat ze verhongerden. Het was afschuwelijk. Zij leden veel langer dan Jezus op deze specifieke dag.

Hij zegt:

En een grote menigte van volk volgde Hem; ook een menigte van vrouwen, die zich op de borst sloegen en Hem beklagden. En Jezus keerde Zich naar hen om en zei: Dochters van Jeruzalem, huil niet over Mij, maar huil over uzelf en over uw kinderen, want zie, er komen dagen waarin men zal zeggen: Zalig zijn de onvruchtbaren en de buiken die niet gebaard hebben, en de borsten die niet gezoogd hebben. Dan zullen zij beginnen te zeggen tegen de bergen: Val op ons, en tegen de heuvels: Bedek ons. Want als zij dit doen met het groene hout, wat zal er dan met het dorre gebeuren?

LUKAS 23:27-31

of aan een groene boom — het woord „hout” kan met „boom” worden vertaald —

Wat zal er dan met het dorre hout gebeuren?

Wat betekent dat? Ten eerste, wie zijn „zij”? Ik denk dat we gerust kunnen zeggen dat dit de Romeinen zijn. Wat deden zij met een groene boom? Ze kruisigden Jezus. Hij is de groene boom. Een groene boom is een levende boom, een boom die vermoedelijk vrucht draagt. Hij was een levende, vruchtbare boom die vrucht droeg.

Jeruzalem daarentegen was geen levende boom meer. Het was een oude, verdorde boom. Hij bracht geen vrucht voort. Het was als die vijgenboom in de gelijkenis van Jezus die verscheidene jaren de tijd kreeg om vrucht te dragen en dat nooit deed, en daarom omgehakt zou worden. Of het was zoals Johannes de Doper zei:

De bijl ligt zelfs al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

LUKAS 3:9

Hij sprak over het jaar 70 na Christus, en daar sprak Jezus ook over.

‘Als de Romeinen dit doen met iemand zoals Ik, een onschuldig mens die de mensen om Mij heen in bepaalde opzichten werkelijk tot nut is — Ik ben een groene boom — als ze dat met Mij doen, wat zullen ze dan met jullie doen?’ Niet met die vrouwen, maar met hun stad: deze verrotte, dode, vruchteloze, misdadige stad. Wat zouden de Romeinen met hen doen? Het zou veel erger worden, zo maakte Hij duidelijk. Daarom waren zij en hun kinderen degenen die erdoor getroffen zouden worden. Vers 32:

14

De twee misdadigers naast Jezus

En er werden ook twee anderen weggeleid, misdadigers, om met Hem ter dood gebracht te worden. Toen zij op de plaats kwamen die Schedel genoemd werd, kruisigden ze Hem daar, met de misdadigers, de één aan de rechter- en de ander aan de linker zijde.

LUKAS 23:32-33

Waarom werden er die dag ook twee misdadigers gekruisigd? Dit was de dag vóór het Pascha. Het was eigenlijk een heel ongelegen tijd om mensen te kruisigen, want hun lichamen moesten vóór zonsondergang van het kruis worden gehaald. Gewoonlijk duurde het meer dan een dag voordat een gekruisigd persoon stierf. Vaak duurde het drie dagen. Ze bleven daar maar in de zon hangen, terwijl ze uitdroogden, stierven en stikten. Soms duurde het twee of drie dagen voordat ze stierven. Als je iemand door kruisiging gaat doden, waarom wacht je dan niet tot een moment waarop je hem niet vóór zonsondergang naar beneden hoeft te halen?

Naar mijn idee — en dit is alleen mijn verbeelding, maar het klinkt voor mij logisch — was Pilatus boos op de Joden omdat ze hem onder druk hadden gezet om iets te doen waarvan hij wist dat het verkeerd was, namelijk Jezus veroordelen. Hij durfde hen niet tegen zich in het harnas te jagen, want dan zouden ze hem bij de keizer aangeven. Maar hij zou het hun betaald zetten. Deze twee misdadigers waren ongetwijfeld ook Joodse misdadigers. Mijn vermoeden is zelfs dat ze medestanders van Barabbas waren.

Een van de evangeliën vertelt ons dat Barabbas samen met enkele andere opstandelingen was gearresteerd. Pilatus had Barabbas en enkele van zijn handlangers in de gevangenis, en werd min of meer onder druk gezet om Barabbas vrij te laten. Barabbas was werkelijk schuldig aan een misdrijf tegen Rome. Pilatus wilde Barabbas

niet laten gaan. Hij was precies het soort man dat de Romeinen wilden kruisigen. Maar door de druk waaronder hij stond, moest hij Barabbas vrijlaten. De medeplichtigen van Barabbas hoefde hij niet vrij te laten.

Mijn vermoeden is dat deze twee mannen de medeplichtigen van Barabbas waren die samen met hem gearresteerd waren. We weten dat er een aantal waren. Barabbas kwam vrij en uiteindelijk deed Pilatus afbreuk aan wat hij wist dat rechtvaardig was. Waarschijnlijk was hij boos op de Joden en op Barabbas vanwege deze hele situatie. Dit alles moet hem kwaad hebben gemaakt. Ik denk dat hij waarschijnlijk gewoon zei: 'Nu jullie deze Jezus daarheen brengen, grijp dan ook de vrienden van Barabbas en kruisig hen ook. Zij zullen niet ontkomen.' Met andere woorden, ik denk dat hij gewoon zijn frustratie afreageerde.

Je hebt trouwens geen enkele reden om mij daarin te geloven. Maar ik denk dat het waar is. Ik denk dat het zo gegaan is. Waarom zou hij anders op dezelfde dag twee andere mensen kruisigen, terwijl het helemaal niet de geschiktste dag was om mensen te kruisigen? Hij was die dag niet bepaald in de stemming om iemand te kruisigen. Hij wilde Jezus vrijlaten. Was dit eenvoudigweg de dag waarop de terechtstelling van die andere twee mannen gepland stond? Dat is mogelijk. Maar ik denk dat ze bij de hele zaak werden betrokken: 'Jullie willen dat ik Jezus dood? Goed, dan ga ik jullie vrienden hier ook doden, jullie mede-Joden die vijanden van Rome zijn.'

15

De zeven woorden vanaf het kruis

Deze twee mannen waren rovers of boosdoeners, en ze werden aan weerszijden van Jezus gekruisigd. Dan staat er in vers 34:

En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot.

LUKAS 23:34

Dit is een belangrijk vers. Dit is waarschijnlijk het eerste wat Jezus vanaf het kruis zei. In totaal hebben de evangelienschrijvers zeven uitspraken opgetekend die Jezus vanaf het kruis deed. Ze worden gewoonlijk de zeven kruiswoorden genoemd. Elk ervan is vol betekenis en elk ervan is een tekst waarover gepreekt kan worden. Maar geen van de evangeliën vermeldt ze alle zeven.

Lukas vermeldt er meer dan iedere andere evangelienschrijver. Hij vermeldt er drie. De andere vier staan op verschillende plaatsen in de drie andere evangeliën. We hebben deze uitspraak, en in vers 43 zegt Hij ook tegen de misdadiger:

En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.

LUKAS 23:43

Ook zei Hij in vers 46:

En Jezus riep met luide stem en zei: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.

LUKAS 23:46

Hij zei ook nog enkele andere dingen die niet in Lukas zijn opgetekend. Hij zag Johannes en Maria aan de voet van het kruis en zei:

Toen nu Jezus Zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad, bij haar zag staan, zei Hij tegen Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna zei Hij tegen de discipel: Zie, uw moeder. En vanaf dat moment nam de discipel haar in zijn huis.

JOHANNES 19:26-27

Dat is een van Zijn uitspraken. Op een bepaald moment zei Hij:

Ik heb dorst.

Dat is hier niet opgetekend. Een andere uitspraak is die waarin Hij zei:

Het is voorbij.

Er zijn dus naast de uitspraken die Lukas geeft nog andere uitspraken van Jezus, maar Lukas geeft hier drie van de zeven.

16

Vergeving voor vijanden en zondaars

Hij zei:

En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot.

LUKAS 23:34

Dit zou ons iets moeten zeggen over Gods gezindheid, als die dezelfde is als die van Christus. God haat zondaars niet. Hij leeft juist met hen mee, omdat Hij weet dat ze onwetend zijn. Ze weten niet wat ze doen.

Ze deden iets afschuwelijks. Wat ze op dat moment deden, was in feite het allerergste wat zondaars in de hele geschiedenis ooit op aarde hebben gedaan. Er is nooit een grotere zonde begaan dan de zonde die deze mensen op dat moment begingen. Toch leefde Jezus met hen mee. Hij zei:

Vader, ze weten niet wat ze doen. Vergeef het hun.

Als dit waar is, welke zonden zou Hij dan niet vergeven?

Jezus was de vriend van zondaars, zoals Hem verweten werd. Als Jezus dat was, dan is God het ook. God is de vriend van zondaars. Daarom kwam Hij en zond Hij Jezus om hen te redden. Hij had hen gewoon aan hun lot kunnen overlaten. Maar God houdt van zondaars en Hij houdt rekening met onwetendheid. Toen Petrus later in Handelingen hoofdstuk 3 tot de Joden predikte, zei hij tegen hen:

En nu weet ik, broeders, dat u het uit onwetendheid gedaan hebt, evenals uw leiders,

HANDELINGEN 3:17

Petrus zag dus ook in dat ze niet wisten wat ze deden. Ze wisten zeker wel dat ze iets verkeerd deden, maar ze wisten niet hóé verkeerd het was. Ze konden beslist niet worden vrijgepleit alsof ze niet zondigden. Ze moesten immers wel vergeven worden. ‘Vergeef het hun’ betekent dat ze iets verkeerd doen. Ze zijn hier niet onschuldig. Maar ze zijn niet zo schuldig als U en Ik weten dat ze zijn, Vader. Wij weten wat ze doen. Zij beseffen niet hoe belangrijk dit is.

We zien dus deze houding tegenover iemand die je ten onrechte doodt, martelt en geselt: ‘Ik weet dat je niet beseft hoe ernstig het is wat je doet. Ik bid dat je vergeven wordt.’ Stefanus, de eerste martelaar, had precies dezelfde houding toen hij ten onrechte werd gestenigd door, eerlijk gezegd, in wezen dezelfde groep — tenzij Jezus het hier over de Romeinen heeft, wat mogelijk is. Maar de Joden die Jezus veroordeelden, veroordeelden ook Stefanus. Toen hij stierf, zei hij:

En terwijl hij op de knieën viel, riep hij met luide stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En toen hij dat gezegd had, ontsliep hij.

HANDELINGEN 7:60

Het is hetzelfde: deze vergeving van zijn vijanden. Het is opmerkelijk. Jezus zei dat Zijn discipelen, net als Hijzelf, goed moeten doen aan hun vijanden, hun vijanden moeten liefhebben, enzovoort. Hier zien we Hem precies dat doen.

17

Jezus' kleding en de vervulde profetie

Aan het einde van vers 34 staat:

Ze verdeelden Zijn kleren en lootten erom.

Jezus had twee kledingstukken. Volgens mij vertelt Johannes ons dit uitvoeriger. Een van de evangeliën doet dat. Jezus had twee kledingstukken: een gewoon gewaad, zoals iedereen droeg, en daarnaast een mantel die men tijdens het rondlopen om het lichaam sloeg. Wanneer het koud was, wikkelden mensen die als een jas om zich heen. Ze sliepen er zelfs onder. Ze hadden hun gewone kledingstuk, dat meer op een gewoon gewaad leek, en daarnaast deze veelzijdige mantel.

De mantel van Jezus was blijkbaar van gewone, ruwe stof, zoals iedere Joodse boer die zou dragen. Hij was niet veel waard, maar stof had wel enige waarde. De soldaten — elders wordt ons verteld dat er vier centurio's aan de voet van het kruis waren — verdeelden die mantel in vieren. Ze scheurden hem in vier stukken en gaven ieder een stuk. Stof had enige waarde. Het was beter om die te verdelen dan hem gewoon weg te gooien.

Maar het gewaad dat Jezus droeg, was blijkbaar een geschenk van iemand die erg vrijgevig en rijk was, want de Bijbel zegt dat het een zeer kostbaar gewaad was. Het was van de hals tot helemaal onderaan naadloos geweven. Het was dus een geweven kledingstuk, niet aan elkaar genaaid of iets dergelijks. Dat is een moeilijkere en duurder manier om een kledingstuk te maken. Waarschijnlijk heeft een bewonderaar van Hem die geld had dit kledingstuk aan Hem gegeven.

De soldaten wilden het niet in stukken scheuren. Daar was het te veel voor waard. Daarom zeiden ze: 'We verdelen Zijn mantel in vieren, maar bij dit kledingstuk krijgt de winnaar alles.' En dus verdubbelden ze het. Daarom staat er zowel dat ze Zijn kledingstukken verdeelden — dat gebeurde toen ze Zijn mantel verscheurden — als dat ze het lot wierpen, en dat ging over Zijn gewaad. Dat wordt hier niet zo duidelijk gemaakt als in sommige uitvoerigere beschrijvingen elders.

Maar dit is natuurlijk een vervulling van Psalm 22, waar in vers 19 heel duidelijk staat:

Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad.

PSALMEN 22:19

Dit is een zeer opmerkelijke, gedetailleerde vervulling van profetie. David schreef dit bijna exact duizend jaar eerder. Toch was hij in staat deze gebeurtenis tot in detail te voorspellen.

Soms zeggen mensen: 'Jezus vervulde oudtestamentische profetieën omdat Hij wist wat er in de profetieën stond. Daarom regelde Hij het zo dat het leek alsof Hij de Messias was, door dingen te doen zoals op een ezel rijden, enzovoort, zodat mensen zouden denken dat Hij de Messias was.' Nou, droeg Jezus deze soldaten op om het lot te werpen om Zijn kleding? Ik denk het niet. De profetie wordt vervuld omdat de profeten geïnspireerd waren. Daarom wordt ze vervuld.

18

Spot en het opschrift boven het kruis

Vers 35 zegt:

En het volk stond toe te kijken. En met hen beschimpten ook hun leiders Hem. Zij zeiden: Anderen heeft Hij verlost, laat Hij nu Zichzelf verlossen als Hij de Christus is, de Uitverkorene van God.

LUKAS 23:35

Verder was er boven Hem een opschrift aangebracht. Het was gebruikelijk om boven een gekruisigde een opschrift te plaatsen met de beschuldiging waarvoor hij werd terechtgesteld. Pilatus liet boven Jezus deze boodschap aanbrengen:

En er was ook een opschrift boven Hem geschreven in Griekse, Romeinse en Hebreeuwse letters: DIT IS DE KONING VAN DE JODEN.

LUKAS 23:38

Hij liet het in het Grieks, Latijn en Hebreeuws schrijven, zodat mensen die verschillende talen spraken het konden lezen.

Pilatus deed dit volgens mij als een steek onder water naar de Joden. Want als dit hun koning is, deze uitgemergelde, geslagen, gekruisigde misdadiger, wat moeten zij dan wel niet zijn als ze zo'n koning hebben? Dit is hun armzalige excuus voor een koning. Het was ongetwijfeld bedoeld als een soort belediging voor de Joden. In Johannes 19, vers 20 tot en met 22, wordt ons verteld dat de Joden er bezwaar tegen maakten dat dit daar werd aangebracht. Ze zeiden: „Zeg niet:

De overpriesters van de Joden dan zeiden tegen Pilatus: Schrijf niet: De Koning van de Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning van de Joden.

JOHANNES 19:21

Zeg:

Hij zei: Ik ben de koning van de Joden, want dat is eigenlijk het misdrijf waarvoor Hij wordt gekruisigd. Waarom schrijf je niet op wat je normaal gesproken zou opschrijven, namelijk Zijn misdrijf? Hij heeft gezegd dat Hij de Koning van de Joden is. Wij hebben er geen bezwaar tegen als er staat dat Hij dat gezegd heeft, maar jij laat het klinken alsof Hij de Koning van de Joden is.”

Maar in Johannes 19 wordt ons verteld dat Pilatus, toen dit bezwaar aan hem werd voorgelegd, zei:

Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

JOHANNES 19:22

En hij veranderde het niet. Dus liet hij het staan als een belediging voor de Joden, maar misschien ook als een klein eerbetoon aan Jezus. Het is moeilijk precies te weten wat er in hem omging.

19

Het geloof van de berouwvolle misdadiger

Vers 39:

En een van de misdadigers die daar hingen, lasterde Hem en zei: Als U de Christus bent, verlos dan Uzelf en ons. Maar de andere antwoordde en bestrafte hem: Vreest zelfs u God niet, nu u hetzelfde vonnis ondergaat? En wij toch rechtvaardig, want wij ontvangen straf overeenkomstig wat wij gedaan hebben, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan. En hij zei tegen Jezus: Heere, denk aan mij, als U in Uw Koninkrijk gekomen bent. En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.

LUKAS 23:39-43

Lukas is de enige die ons vertelt dat een van deze misdadigers tot inkeer kwam. In Markus 15:32 staat eigenlijk dat beide misdadigers Hem beledigingen toewierpen. En dat hebben ze ongetwijfeld gedaan. Hij hing tenslotte zes uur aan het kruis. Het is moeilijk om niet met de menigte mee te doen wanneer iemand door iedereen wordt

getreiterd. Als je een zwak karakter hebt, zoals de meeste mensen, doe je gewoon mee. „Ja, kijk nu eens naar Je. Zeg Je dat Je de Messias bent? Wat ben Je een armzalige Messias.” Blijkbaar bespotten zelfs de misdadigers Hem.

Je zou kunnen zeggen: „Hoe vreemd is het dat iemand die aan een kruis sterft, iemand anders bespot?” Dat begon een van hen uiteindelijk ook te denken. Hij zei: „Wacht eens even, wij sterven net als Hij ook aan een kruis, en wij verdienen het.” Een van hen veranderde dus werkelijk van gezindheid en zei: „Je zou meer ontzag voor God moeten hebben.” Hij wees de andere misdadiger terecht en vroeg Jezus vervolgens om barmhartigheid.

Wat interessant is, is dat hij tegen Hem zei:

Heer, waarmee hij Jezus dus Heere noemde. Daarmee bedoelde hij ongetwijfeld Messias, want hij zei:

Denk aan mij wanneer u in uw koninkrijk komt.

Hier kijkt een man naar Jezus, Die er niet uit ziet als Iemand Die binnenkort, of ooit, een koninkrijk zal binnengaan.

Toen Jezus door het land rondtrok, mensen genas en wonderen deed, zou het niet zo verrassend zijn als mensen zeiden: „U bent de Koning van de Joden. Ik wil in Uw koninkrijk zijn.” Maar hier is een man die een paar uur eerder geen gelovige was. Het enige wat hij van Jezus heeft gezien, is dat Jezus aan een kruis hangt en duidelijk op het punt staat te sterven. En hij zegt: „Ik geloof wat U zegt. Ik geloof dat U een koninkrijk hebt. Ik wil samen met U in dat koninkrijk zijn.”

Wat een ongelooflijke geloofsbelijdenis is dat. Veel ongelooflijker dan wanneer jij of ik dat zeggen, want wij weten dat Jezus uit de dood is opgestaan. Wist deze man dat Jezus uit de dood zou opstaan? Ik betwijfel het. Waarschijnlijk had hij Jezus dat nooit horen voorzeggen. Echt, je gaat er nooit van uit dat iemand uit de dood zal opstaan als je hem ziet sterven. Deze man kon Jezus alleen geloven omdat hij ervan overtuigd was dat Jezus wist waar Hij het over had. Het viel niet voor te stellen hoe Hij vanuit de

toestand waarin Hij toen verkeerde ooit een koninkrijk zou kunnen binnengaan. Toch moet de man hebben gedacht: „Jezus, U bent voor mij geloofwaardig. Als U het zegt, geloof ik U.”

Dat is eigenlijk iets heel goeds voor een stervende om te zeggen, want onze enige hoop is natuurlijk dat God ons gedenkt, dat Christus ons gedenkt nadat we sterven. Deze man kwam nog maar net binnen, maar Jezus zei: „Je bent binnen.” Hij zei:

En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.

LUKAS 23:43

20

Vandaag met Jezus in het paradijs

Dit roept één vraag op waarover gedebatteerd is. Gingen zij diezelfde dag onmiddellijk naar het paradijs? Meestal zeggen we van wel, omdat Jezus zei:

Vandaag zul je bij mij in het paradijs zijn.

Er zijn sommigen, vooral de zevendedagsadventisten, die met dit argument zijn gekomen. Zij zeggen dat het Grieks geen interpunctie heeft. Je zou de komma één woord later kunnen zetten, zodat Jezus zegt:

Ik verzeker je vandaag: je zult bij mij in het paradijs zijn.

Jezus zegt dan niet: „Je zult vandaag met Mij in het paradijs zijn”, maar: „Ik zeg het je vandaag. Ooit, bij de opstanding op de laatste dag, zul je met Mij in het paradijs zijn. Ik vertel je dat vandaag, op deze dag waarop het helemaal niet waarschijnlijk lijkt.”

Sommigen zijn dus van mening geweest dat Jezus niet bevestigt dat zij diezelfde dag onmiddellijk naar het paradijs gingen. Hij zegt eenvoudigweg: „Ik vertel je dat vandaag. Er zal een andere dag komen waarop je met Mij in het paradijs zult zijn, maar vandaag geef Ik je die zekerheid voordat je sterft, op deze dag waarop het zo onwaarschijnlijk lijkt.”

Dat is mogelijk. Ik sta sceptisch tegenover die verandering van de interpunctie, om de eenvoudige reden dat Jezus het nooit eerder op die manier heeft gezegd. Hij zei vaak:

Echt, echt, ik zeg het je.

Maar bij geen enkele andere gelegenheid zei Hij:

Echt, echt, ik zeg het je vandaag.

Dit zou afwijken van Zijn normale manier van spreken, en ik weet niet of van ons verwacht wordt dat we daarvan uitgaan. Maar voor degenen die geloven dat de ziel na de dood niet voortbestaat, zelfs niet die van de behoudenen, is dit één oplossing voor een passage die anders problematisch voor hen zou zijn. Er zijn mensen die denken dat wanneer je sterft, je ziel eenvoudigweg slaapt, niet bestaat of buiten bewustzijn is tot aan de opstanding. Dan kom je weer tot leven. Zij zouden het waarschijnlijk aannemelijker vinden om in deze specifieke uitspraak de komma één woord later te zetten, na het woord „vandaag”.

21

Duisternis en het gescheurde voorhangsel

Vers 44:

En het was ongeveer het zesde uur en er kwam duisternis over heel de aarde tot het negende uur toe.

LUKAS 23:44

Het zesde uur volgens de Joodse tijdrekening is twaalf uur 's middags. De dag begint om zes uur 's morgens. Het zesde uur is twaalf uur 's middags en het negende uur is drie uur 's middags. Dat is de tweede helft van de tijd dat Jezus aan het kruis hing. Deze

andere dingen gebeurden kennelijk in de eerste drie uur, want Markus vertelt ons in Markus hoofdstuk 15 dat het het derde uur was toen Jezus werd gekruisigd. Markus 15:25 zegt:

En het was het derde uur en zij kruisigden Hem.

MARKUS 15:25

Dat zou negen uur 's morgens zijn.

Jezus werd op het derde uur gekruisigd, om negen uur 's morgens. Na dit gesprek met de misdadiger aan het kruis was het het zesde uur, twaalf uur 's middags. Toen stierf Hij op het negende uur. Hij hing dus zes uur aan het kruis, van negen tot drie. De reden waarom deze periode tussen het zesde en het negende uur genoemd wordt, is dat de zon gedurende die tijd verduisterd was.

Vers 45 zegt:

En de zon werd verduisterd en het voorhangsel van de tempel scheurde midden door.

LUKAS 23:45

Dit feit, het scheuren van het voorhangsel, wordt in alle drie de synoptische evangeliën vermeld. Het wijst erop dat de belemmering die mensen ervan had weerhouden toegang tot God te hebben in het heilige der heiligen, nu door God Zelf werd weggenomen. Het voorhangsel dat in de tempel tussen de mens en God hing, werd op bovennatuurlijke wijze in tweeën gescheurd. God nam die belemmering weg en liet nu iedereen door de dood van Christus tot Hem naderen.

22

Jezus beveelt Zijn geest aan de Vader

En Jezus riep met luide stem en zei: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.

LUKAS 23:46

Dit is een citaat uit de Psalmen. Veel van wat Jezus zei, is een citaat uit de Psalmen. Dit komt uit Psalm 31:5:

In Uw hand beveel ik mijn geest; U hebt mij verlost, HEERE, getrouwe God!

PSALMEN 31:6

Dit heeft vrijwel dezelfde betekenis als het kindergebed in het Engels: „Now I lay me down to sleep. I pray Thee, dear Lord, my soul to keep. I put my spirit in Your hands. If I should die before I wake, I pray Thee, Lord, my soul to take.” Wanneer kinderen worden geleerd om voor het slapengaan te bidden, wordt hun vaak gezegd het bewaren van hun ziel tijdens hun slaap aan God toe te vertrouwen. Dat was ook wat Joodse kinderen werd geleerd te bidden.

Hoewel Psalm 31 niet als kindergebed geschreven is, namen de Joden het wel als kindergebed over. Joodse ouders leerden hun kinderen dit kindergebed voor het slapengaan. Het was een avondgebed:

Vader, in Uw handen leg ik mijn geest.

Het is vrijwel zeker dat Jezus dit op de schoot van Zijn moeder heeft geleerd en het 's avonds bad toen Hij een kleine jongen was. Zijn moeder, die aan de voet van het kruis stond, hoorde Hem ongetwijfeld en herinnerde zich naar alle waarschijnlijkheid dat zij Hem dat gebed had geleerd. Natuurlijk beseft zij ook dat dit Zijn laatste gebed was voordat Hij stierf, nu Zijn ziel in de handen van God werd toevertrouwd.

23

De hoofdman en de getuigen van Jezus' dood

Toen de hoofdman over honderd zag wat er gebeurd was, verheerlijkte hij God en zei: Werkelijk, deze Mens was rechtvaardig.

LUKAS 23:47

In Mattheüs 27:54 zei de bewaker:

Dit was de Zoon van God.

MATTHEÛS 27:54

en dat is een aanzienlijk andere lezing. Maar Mattheüs schrijft voor Joden en Lukas voor heidenen, en dat kan er iets mee te maken hebben.

Een zoon van God.

MATTHEÛS 27:54

als hij niet de Zoon van God in de zin van de Drie-eenheid bedoelde — en hoe zou de Romein dat weten? Hoe zou de Romein enig besef kunnen hebben van de leer van de Drie-eenheid over het goddelijke Zoonschap van Christus, enzovoort? Waarschijnlijk had hij dat niet. Wanneer een Romein zei:

Dit was de Zoon van God.

MATTHEÛS 27:54

of:

Een zoon van God.

MATTHEÛS 27:54

bedoelde hij waarschijnlijk eenvoudigweg een rechtvaardig mens, een goed mens. Een zoon van de goden is dat niet noodzakelijkerwijs letterlijk. Zelfs de Joden spraken over goede mensen als zonen van God. Zelfs wij doen dat. Wij zijn zonen van God.

Het is mogelijk dat de Romein zei:

Dit is werkelijk een zoon van God.

MATTHEÛS 27:54

of:

De Zoon van God.

MATTHEÛS 27:54

maar dat de betekenis ervan ‘een rechtvaardig mens’ was, en niet de christelijke leer over het goddelijke Zoonschap van Christus. Je zou nauwelijks verwachten dat een centurio die aan de voet van het kruis stond, dat op dat moment begreep.

En al de menigten die samengekomen waren om dit te zien, zagen wat er gebeurd was en keerden terug, terwijl ze zich op de borst sloegen.

LUKAS 23:48

Zich op de borst slaan zou een teken van groot verdriet zijn.

En al Zijn bekenden stonden op een afstand, ook de vrouwen die Hem samen gevolgd waren van Galilea, en zagen dit aan.

LUKAS 23:49

Deze specifieke vrouwen worden elders voor ons bij name genoemd. We zullen daar nu niet op ingaan, maar wel wanneer we bij hoofdstuk 24 komen. Er waren een aantal vrouwen. De meesten heetten Maria: Maria Magdalena, Maria de moeder van Jezus, Maria de moeder van Klopas, of de vrouw van Klopas, en Maria de moeder van Joses. Wanneer je de verschillende evangeliën leest, kom je al deze vrouwen bij name

tegen. De meesten van hen heten Maria. Eén heet Johanna en één heet Salome. De rest heet Maria. Hoe dan ook, Maria was in die samenleving duidelijk een heel gebruikelijke vrouwen naam.

24

Jozef van Arimathea begraaft Jezus

Er staat in vers 50:

En zie, daar was een man van wie de naam Jozef was, een raadsheer, een goed en rechtvaardig man.

LUKAS 23:50

Dat wil zeggen: een lid van het Sanhedrin.

Er waren er dus een paar in de Raad: hij en Nicodemus. Hoewel Nicodemus alleen in het evangelie van Johannes wordt genoemd, samen met Jozef van Arimathea. Beiden waren leden van het Sanhedrin, maar zij dachten er anders over dan de meerderheid.

Deze had niet ingestemd met hun voornemen en handelwijze. Hij kwam uit Arimathea, een stad van de Joden, en verwachtte ook zelf het Koninkrijk van God.

LUKAS 23:51

Of hij had zich uitgesproken en was door de meerderheid overstemd, of hij was er niet eens bij. Toen ze deze nachtelijke zitting van de rechtbank bijeenriepen, hebben ze misschien alleen genoeg mensen opgeroepen om het vereiste aantal aanwezigen te halen. Misschien hebben ze de mensen van wie ze wisten dat die tegen hun beslissing zouden kunnen zijn, erbuiten gelaten. Toen Jozef van Arimathea dit zag, keurde hij het in ieder geval niet goed.

Hij kwam uit Arimathea, een stad van de Joden, en:

wachtte zelf ook op het koninkrijk van God.

Hij maakte dus deel uit van dat trouwe overblijfsel in Israël.

Deze ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus.

LUKAS 23:52

Dat zou omstreken zijn geweest. Deze man was gestorven als een Romeinse misdadiger, ogenschijnlijk en officieel een misdadiger tegen Rome. En hier is een Joodse man die zegt: 'Ik wil deze misdadiger eren door hem te begraven. Mag ik zijn lichaam hebben?'

Openlijk de kant kiezen van een man die door Rome veroordeeld was, zou voor iemand heel gevaarlijk zijn. Normaal gesproken zou dat argwaan wekken: 'Werk jij soms samen met deze opstandelingen? Dan kunnen we jou ook maar beter in de gaten houden.' Maar Jozef van Arimathea ging vrijmoedig naar Pilatus en zei: 'Ik wil Hem begraven.' Pilatus was natuurlijk nooit echt tegen Jezus geweest en had nooit werkelijk geloofd dat Jezus een opstandeling was, dus werkte hij mee.

En toen hij het van het kruis afgenomen had, wikkelde hij het in fijn linnen en legde het in een graf dat in een rots uitgehouwen was, waarin nog nooit iemand gelegd was.

LUKAS 23:53

Het was zijn eigen familiegraf. Hij was een rijke man en had kennelijk een zeer groot landgoed en een eigen grafplaats. Dit was dus een pas uitgehouwen graf waarin ze Jezus legden.

25

De voorbereiding op de sabbat

Die dag was de voorbereidingsdag, wat gewoonlijk betekent: vrijdag. De Voorbereiding is in de Joodse cultuur de vaste benaming voor vrijdag. Hoewel dit een andere voorbereiding geweest zou kunnen zijn. Velen denken dat het een bijzondere voorbereiding was, namelijk de eerste dag van de week van het Pascha. Ook die dag

zou een voorbereiding genoemd kunnen worden, zelfs als het geen vrijdag was. Maar de Joden spraken in feite altijd over vrijdag als de Voorbereiding, omdat zij zich iedere week op de sabbat voorbereidden. Dat is in het Joodse spraakgebruik de vaste benaming voor vrijdag. Omdat er geen nadere aanduiding wordt gegeven, zou men dus begrijpen dat Lukas zegt dat dit op vrijdag gebeurde, al bestaan er andere theorieën over welke dag het was.

En het was de dag van de voorbereiding en de sabbat brak aan. En ook de vrouwen die met Hem uit Galilea gekomen waren, volgden en zagen het graf en hoe Zijn lichaam erin gelegd werd. En toen zij teruggekeerd waren, maakten zij specerijen en mirre gereed. En op de sabbat rustten ze overeenkomstig het gebod.

LUKAS 23:54-56

Ze konden Zijn lichaam niet op de sabbat zalven. Dat was niet toegestaan. Maar Hij werd vlak voor zonsondergang aan het begin van de sabbat begraven. Ze hadden niet de gelegenheid om echt hun eerbied te tonen, dus moesten ze op de sabbat rusten. Daarna zouden ze op zondagochtend kunnen komen — of zelfs op zaterdagavond na zonsondergang, maar dat zou niet praktisch zijn geweest. Ze zouden dus op zondagochtend terugkomen met de bedoeling hun eerbied te betonen aan het dode lichaam. Maar toen ze op zondagochtend kwamen, troffen ze geen dood lichaam aan. Daarover lezen we in het volgende hoofdstuk, en we zullen wachten met ons commentaar daarop.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 22:58
- Markus 14:69-70
- Mattheüs 26:71
- Lukas 23:1-2
- Lukas 20:22

- Lukas 20:25
- Mattheüs 16:16
- Mattheüs 16:17
- Lukas 23:3
- Johannes 18:34
- Johannes 18:35
- Johannes 18:36
- Johannes 18:37
- Lukas 23:4-5
- Lukas 23:8
- Lukas 23:8-10
- Lukas 23:11
- Lukas 23:12
- Lukas 23:13-15
- Johannes 19:12
- Lukas 23:14-16
- Lukas 23:17
- Lukas 23:18-19
- Lukas 23:21
- Lukas 23:22
- Lukas 23:23
- Handelingen 3:13-14
- Handelingen 3:15
- Johannes 8:44
- Johannes 18:40
- Johannes 12:32
- Johannes 18:31
- Markus 15:21
- Romeinen 16:13
- Johannes 19:17
- Mattheüs 27:19
- Lukas 23:27
- Lukas 23:28
- Lukas 23:29

- Lukas 23:27-31
- Lukas 3:9
- Lukas 23:32-33
- Lukas 23:34
- Lukas 23:43
- Lukas 23:46
- Johannes 19:26-27
- Handelingen 3:17
- Handelingen 7:60
- Psalmen 22:19
- Lukas 23:35
- Lukas 23:38
- Johannes 19:21
- Johannes 19:22
- Lukas 23:39-43
- Lukas 23:44
- Markus 15:25
- Lukas 23:45
- Psalmen 31:6
- Lukas 23:47
- Mattheüs 27:54
- Lukas 23:48
- Lukas 23:49
- Lukas 23:50
- Lukas 23:51
- Lukas 23:52
- Lukas 23:53
- Lukas 23:54-56

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.